

عنوان مقاله:

تعیین اجزای شاخص بهره وری آب تحت مدیریت تک آبیاری و تاریخ کاشت برای ارقام جو دیم

محل انتشار:

مجله تحقیقات آب و خاک ایران، دوره 43، شماره 2 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

علیرضا توکلی - استادیار، مرکز تحقیقات کشاورزی استان سمنان

خلاصه مقاله:

تعیین و ارزیابی اجزای بهره وری آب برای دو رقم جو دیم تحت شرایط زمان و میزان تخصیص تک آبیاری و تاریخ کاشت راه را برای کشت سودآور این محصول هموار کرده و میزان تاثیرپذیری آن در اثر تغییرات پراکنش بارش را تعدیل خواهد کرد. بدین منظور و با هدف تعیین اجزای شاخص بهره وری آب، تحقیقی بر پایه طرح آماری بلوک های کامل تصادفی به صورت اسپلیت اسپلیت پلات در سه تکرار و به مدت دو سال زراعی در ایستگاه تحقیقات کشاورزی دیم، مراغه به اجراء در آمد. سه تاریخ کاشت و پنج مدیریت تخصیص تک آبیاری بر روی دو رقم جو دیم مورد مطالعه قرار گرفت. اجزای شاخص های بهره وری آب شامل بهره وری بارش، بهره وری آب آبیاری و بهره وری کل آب کاربردی (مجموع تک آبیاری و بارش) تحت شرایط و تیمارهای ذکر شده تعیین گردید. تغییرات حدود و مقدار بهره وری بارش ناشی از زمان و میزان تک آبیاری در تولید دانه، کاه و کلش و بیوماس ارقام جو و نیز مزیت های نسبی هر یک بررسی شد. بر اساس شاخص بهره وری بارش، تاریخ کشت زود برای جو محل تردید بوده و آبیاری بهاره با تامین ۱۰۰٪ کمبود از ظرفیت زراعی نیز توجیه ندارد. اثربخشی تیمار آبیاری ۱۰۰ میلی متر تاریخ کاشت زود، بیشتر روی افزایش کاه و کلش است و نسبت به دیگر زمان های کشت اثر کمتری روی افزایش دانه دارد. بر اساس نتایج به دست آمده، تیمار ۱۰۰ میلی متر تک آبیاری زمان کاشت، با دارا بودن شاخص بهره وری کل آب کاربردی برابر با ۷/۸ و ۹/۸ کیلوگرم بر میلی متر و بهره وری آب آبیاری برابر با ۴/۳۷ و ۵/۳۸ کیلوگرم بر میلی متر به ترتیب برای رقم ۷۲ (آبیدر) و لاین Dayton (۷۲) مطلوب ترین تیمار زمان کاشت محسوب می شود و تیمار فقط یک مرتبه آبیاری بهاره با تامین ۵۰٪ کمبود از ظرفیت زراعی نیز با دارا بودن شاخص بهره وری کل آب کاربردی برابر با ۶/۵ و ۸/۵ کیلوگرم بر میلی متر و بهره وری آب آبیاری برابر با ۹/۵۸ و ۵/۶۰ کیلوگرم بر میلی متر به ترتیب برای لاین های ۷۱ و ۷۲ مطلوب ترین تیمار آبیاری محدود بهاره محسوب می شود. از لحاظ مقایسه دو رقم نیز نشان داده شد که بهره وری بارش برای لاین ۷۲ در هر سه تاریخ کاشت برابر ۲/۳ کیلوگرم بر میلی متر به دست آمد که حدود ۱۰ درصد بیشتر از رقم آبیدر بوده است.

کلمات کلیدی:

ارقام جو، بهره وری آب مصرفی، تاریخ کاشت، تک آبیاری، دیم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1806261>

